

‘Markt is goede dienaar en slechte meester’

Anna Italianer, journalist

De deuren van de kerk staan uitnodigend open en het toegestroomde publiek lijkt op trouwe kerkgangers: mannen in stemmig grijze kostuums en vrouwen in keurig mantelpak. Op deze zwoele maandagochtend van 3 juli wordt echter geen kerkdienst gehouden, eerder integendeel. De Haagse Paleiskerk is de locatie van het congres ‘Advocatuur en notariaat: tussen profijt en professie’, georganiseerd door de Radboud Universiteit Nijmegen. Men zal spreken over de vraag of advocatuur en notariaat rechtstatelijke bijstandsverleners zijn of commerciële ondernemers – of zijn deze functies te combineren?

Minister Donner van Justitie verwijst in zijn openingsrede naar de kerkelijke sferen waarin het publiek zich bevindt. De Paleiskerk, zo stelt hij, vraagt om een preekachtig verhaal van de overheid. De minister laat zich helaas niet verleiden tot een reactie op het rapport van de Commissie Van Wijmen, de minister-raad zal pas na het zomerreces reageren. Wel is het openingswoord van de minister een steun in de rug voor degenen die het primaat bij de rechtstatelijke functie van de advocaat leggen. De markt is, volgens Donner, *a good servant but a bad master*. De publieke taak van de advocaat en notaris dient centraal te staan. ‘De kwaliteit van de rechtspleging laat zich maar beperkt versterken door het marktmechanisme.’ Zeker, de markt kan de prijs en kwaliteit van de diensten van de advocaat en notaris gunstig beïnvloeden, maar niet als het gaat om algemene belangen, aldus de minister. Tegenstanders

van een absoluut vrije werking van het marktmechanisme in de vrije beroepen lijken in de meerderheid te zijn: Donners steunbetuiging aan de publieke functie van de advocaat wordt bijzonder goed ontvangen. Een preek voor eigen parochie?

STROOMLIJNING VAN TUCHTRECHT

Frans van Waarden, hoogleraar algemene sociale wetenschappen te Utrecht, richt zich op de rechtssociologische invalshoek van het thema van deze dag. Hij plaatst enkele kanttekeningen bij de ‘hervormingen’ van de advocatuur en het notariaat. Wat zijn nu eigenlijk de problemen van de vrije beroepsgroepen, is de kwaliteit van de juridische dienstverlening werkelijk zo slecht, gaan de advocaat en de notaris echt niet met hun tijd mee? Er zijn veel oplossingen bedacht maar bestaan er ook werkelijk zo veel problemen? Van Waarden betwijfelt dit.

Na de lunch volgt de voordracht van deken Els Unger. Zij weert zich tegen de ‘pistool op de borst’-tegenstelling tussen rechtstatelijk bijstandsverlener en commercieel dienstverlener. De advocaat is beide en dat is geen bedreiging. Unger komt met voorstellen voor deregulering van de beroepsregels: de Algemene Raad zal zich de komende tijd bezig houden met een *screeningsoperatie*: het hele gebouw van wet- en regelgeving van de Orde zal worden doorgelicht en de resultaten daarvan zullen aan het College van Afgevaardigden worden voorgelegd.

Unger onderschrijft voorts de stelling uit het rapport van Wijmen dat het huidige klacht- en tuchtrecht een lappendeken is. Zij komt met

voorstellen, die overigens nog niet besproken zijn met het College van Afgevaardigden, om het klacht- en tuchtrecht weer een homogeen geheel te maken. Het tuchtrecht zou zich moeten beperken tot wettelijke beroepsmatige misslagen, de toegang daartoe zou moeten zijn voorbehouden aan de deken. Unger zou graag de mogelijkheid van bestuursrechtelijke sancties onderzocht zien; door de deken op te leggen, met beroep op de rechter.

EEN VREEMD'LING ZEKER

Mr. Pieter Kalbfleisch van de NMA houdt een vurig pleidooi voor marktwerking. Hij acht deze essentieel voor goei, innovatie en efficiëntie. Moreel niet van mindere waarde, maar een democratisch gekozen ordening. Kalbfleisch krijgt de lachers op zijn hand wanneer hij stelt dat de NMA op het speelveld van de vrije beroepen een ontvangst kreeg á la Sinterklaas: ‘t’is een vreemd’ling zeker, die verdwaald is zeker’. De inventarisatie van de advocatuur door de NMA komt er, zo kondigt Kalbfleisch aan, maar eerst wordt het kabinetsstandpunt naar aanleiding van het rapport van de Commissie Van Wijmen afgewacht.

Ten slotte: ook Peter van Wijmen, voorzitter van die commissie, ontkomt niet aan de invloed van de kerkelijke locatie en besluit het betoog over het rechtstatelijk uitgangspunt van zijn commissie met een tekst uit een psalm.

Gaat het publiek gesticht weer naar huis? De reactie uit de zaal brengt in ieder geval geen heftige discussies op gang. Maar dat kan ook liggen aan de welhaast tropische temperatuur, zelfs in de kerk.

ORDENIEUWS

Oproep: Meld ervaringen met Landelijk aanhoudingenprotocol

In strafzaken is vorig najaar het Landelijk aanhoudingenprotocol in werking getreden. Dit protocol bepaalt onder welke omstandigheden in strafzaken al dan niet aanhoudingen kunnen worden verkregen voor de behandeling van de strafzaak ter terechtzitting. Zo is in het protocol bijvoorbeeld opgenomen dat een verzoek om aanhouding van de zaak

wordt geweigerd, indien bij de intake van de zaak door de advocaat reeds duidelijk zou zijn dat de raadsman op de beoogde zittingsdag verhinderd is.

De Algemene Raad zou graag van advocaten vernemen, welke ervaringen (positief en negatief) zij inmiddels met het aanhoudingenprotocol hebben opgedaan. Uw reacties

kunt u richten aan de adjunct-secretaris van de Adviescommissie Strafrecht: petra.vankampen@simmons-simmons.com, dan wel aan Simmons & Simmons, t.a.v. Petra van Kampen, Postbus 190, 3000 AD Rotterdam (fax: 010 404 2265).